

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

58. An dispensatio cum illegitimo ad beneficium, arctanda sit ad primum beneficium? Et notatur dispensationem simpliciter concessam, illegitimo vel irregulari, ut possit obtinere beneficia, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

part. 1. cap. 5. num. 120. observasse contra decisionem Rota in contrariis allegatam, esse styllum Datarie, & Cancellarie cui magis standum est, tanquam magis propinquo Papae. Ideo tu cogita.

RESOL. LVIII.

An dispensatio cum illegitimo ad beneficium ardeanda sit ad primum beneficium? Et notatur dispensationem simpliciter concessam illegitimo, vel irregulari, ut possit obtinere beneficia, intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non extendi ad curata, & dignitates? Et queritur, an dispensatus ad beneficium Curatum non egeat noua dispensatione pro Episcopatu? Et homicida, si per dispensationem legitimam sit habilis ad omnes ordines sacros, & illorum usum, an videatur factus habilis ad beneficium curatum, & Pontificale? Exp. 8. tr. 3. Ref. 40.

§. 1. Negatiue respondeo Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 31. num. 11. vbi sic ait: Quando dispensatio esset partialis, quoad actum, vt in voto castitatis, aut religionis, ad contrahendum matrimonium, non caret magna probabilitate asserere eam dispensationem primo actu extingui. Vt probant rationes num. 6. adductae. At probabilius reputo non extingui, sed licere ad alia matrimonia transire permanente eadem dispensationis causa. Ductor, quod ea restrictio tantum videatur excludere, ne voto castitatis ligatus excusetur a sacriligio, fornicando: & ne uouens religionem possit non inito matrimonio manere in saeculo (vt num. 7. explicauimus.) Non autem videtur excludere transitum ad alias nuptias prioribus solutis. Quando enim id intenditur, expressis verbis dicitur, (vt diximus num. 2.) Secundo, quia cum absoluta sit dispensatio in ordine ad matrimonium in eundem tollit absolute vinculum matrimonio obstant. Nihil ergo impedit transitum ad aliud. Tertio, quia quando absolute dispensatur cum illegitimo ad beneficium, est satis probabile eam dispensationem non arctari ad primum beneficium, sed eo dimisso extendi successiuè ad aliud, & aliud, quod tuerent Ioann. Andr. cap. 1. de filiis Presbyter. in 6. & cap. non potestis num. 5. de prebend. in 6. Angelus verb. beneficium, num. 24. & ibi Armilla num. 29. Syluest. verb. beneficium 2. quest. 11. num. 14. Tabiena verb. beneficium 2. quest. 17. num. 19. & reddit Ioann. Andr. rationem, quia dispensatio illa reddens illegitimum capacem, non respicit beneficium, sed personam. Et clarè hoc videntur indicare verba textus d. cap. in fine, ibi: Nisi vnicum beneficium obtinere. Tantum enim significant non licere illi virtute dispensationis, nisi vnicum retinere beneficium, non autem duo simul. Nec obstat ratio num. 6. adducta contra hanc declarationem, quia textus ille de omni beneficio loquitur: & ita quid speciale decernit in irregulari, ratione strictè intelligentiæ dispensationis: Nam si is non esset irregularis, posset simul duo beneficia compatibilia, quorum neutrum decenti sustentationi sufficiens est retinere, quod illicitum est irregulari, cum quo absolute dispensatur ad beneficium. Hucusque Sanchez.

2. Sed hanc sententiam non approbat Metolla, imò falsam existimat, tom. 1. disputat. 4. cap. 6. num. 51. non enim admittit argumentum Sanchez, nempe, quia dispensatio illa reddens illegitimum capacem, non respicit beneficium, sed personam. Sed hæc ratio debilis est, nam per eam dispensationem, vt supponimus, non aufert Pontifex irregularitatis im-

Sup. hoc supra in Ref. 55. §. 2. cursum in fine & in tom. 5. tr. 5. Ref. 143. §. 1. in fine, & in Ref. 174. §. Sed quia, & verif. Et dispensatus ad beneficium.

pedimentum, ortum ex illegitimitate, neque legitimat illegitimum (tunc enim vera esset opinio Sanchez;) sed tantum concedit, vt, non obstante eo impedimento, possit illegitimus consequi beneficium. Cum igitur dispensatio sit odiosa, intelligenda est de primo beneficio.

3. Notandum est etiam hæc, dispensationem simpliciter concessam illegitimo, vel irregulari, vt possit obtinere beneficia, intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non extendi ad curata & dignitates. Ratio est, quia dispensatio est odiosa, & per consequens strictè interpretanda, ita vt si aliquid operetur, extendenda amplius non sit; nisi dispensatio esset ad quæcumque beneficia; vel si concessa fuisset cum clausula, Motu proprio. Vnde ex dictis deducitur, falsam esse doctrinam Henriquez lib. 11. cap. 8. §. 10. dicentis, quod dispensatus ad beneficium curatum, non eget noua dispensatione pro Episcopatu; & quod homicida, si per dispensationem legitimam, fiat habilis ad omnes Ordines sacros, & illorum usum, videtur factus habilis ad beneficium, etiam curatum, & Pontificale; & quod dispensatus ad omnes Ordines, etiam Presbyteratus, potest consecrari Episcopus, & idem dicit lib. 14. cap. 8. §. 10

Sup. hoc in Ref. 143. vlt. coroll. ad hanc.

RESOL. LIX.

An valida sit dispensatio circa irregularitatem homicidii, si non fuisse explicata circumstantia Sacerdotij, si occisus erat Sacerdos. Et an hoc etiam procedat, si Pontifex non esset dispensationem concessurus, si sciret dictam circumstantiam Sacerdotij? Ex p. 1. tr. 10. Ref. 8.

§. 1. Non esse validam, docet Suarez de legib. lib. 6. c. 24. n. 12. Rodriguez in sum. tom. 1. c. 179 n. 10. conclus. 5. & Auila de censur. part. 7. disp. 10. dub. 8. vbi sic ait: [Qui voluntarie occidit Presbyterum, & in pendenda dispensatione solum dicit, se occidisse hominem: non manet tutus, nec dispensatio est valida.] 2. Sed contrariam sententiam puto probabiliorum esse & illa docuit Sanchez de matr. tom. 3. lib. 8. disp. 21. n. 22. post illum Salas de legib. diff. 10. sect. 15. n. 122. & nouissimè Sanctarellus var. resol. p. 1. q. 62. n. 2. Pontius de matrim. lib. 8. c. 15. §. 4. n. 24. & Layman in Theol. mor. tr. 4. c. 32. n. 21. Et ratio est: quia talis circumstantia, nec iure, nec stylo Curie, nec consuetudine exprimens apparet: ergo, &c. Et hoc puto adhuc verum esse; etiamsi Pontifex non esset dispensatione concessurus, si sciret dictam circumstantiam Sacerdotij, ex his, quæ tradit idem Salas loco cit. n. 148.

Sup. hoc in Ref. 143. vlt. coroll. ad hanc.

RESOL. LX.

An dispensatio irregularitatis sit subreptitia, si non explicetur occisum fuisse Presbyterum? Ex p. 8. tr. 3. Ref. 51.

§. 1. Affirmatiue respondet Naldus in summa, verb. Irregularis, & alij, quos ego citavi in part. 1. tr. 10. n. 37. quia iura iubent exprimi delictum, ex quo orta est irregularitas; & delictum erat Presbytericidium, quod est grauissimè qualificatum: ergo. Et hanc sententiam nouissimè tenet P. Perez de matrimonio, disp. 46. sect. 4. n. 7. & Gordonus in summa, lib. 2. q. 13. c. 6. n. 19. 2. Sed ego sibi supra, contrariam sententiam putavi probabiliorum cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Pontium de matrim. lib. 8. cap. 15. §. 4. num. 24.

Sup. hoc in Ref. 143. vlt. coroll. ad hanc.

Quæ ratio est Ref. 143. vlt. coroll. ad hanc.